

A Bizottság határozatának összefoglalója**(2013. május 23.)****az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke szerinti eljárásról****(Ügyszám AT.39595 – Continental/United/Lufthansa/Air Canada)***(az értesítés a C(2013) 2836. final számú dokumentummal történt)***(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)**

(2013/C 201/09)

2013. május 23-án a Bizottság határozatot fogadott el az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke szerinti eljárással kapcsolatban. Az 1/2003/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 30. cikkének rendelkezéseivel összhangban a Bizottság ezennel közzéteszi a felek nevét és a határozat lényegét, figyelembe véve a vállalkozások üzleti titkainak védelmére vonatkozó jogos érdekét.

Bevezetés

- (1) A határozattal jogilag kötelező erejűvé válnak az Air Canada (a továbbiakban: AC), az United Airlines, Inc. (a továbbiakban: UA)⁽²⁾ és a Deutsche Lufthansa AG (a továbbiakban: LH) (a továbbiakban együttesen: a felek) által a Szerződés 101. cikke szerinti eljárás során az 1/2003/EK rendelet 9. cikkének megfelelően tett kötelezettségvállalások. E határozat tárgya a felek azon megállapodása (a továbbiakban: A++ megállapodás), amely egy bevételmegosztáson alapuló, többek között az Európa és Észak-Amerika közötti útvonalakon a felek valamennyi légi személyszállítási szolgáltatását lefedő közös vállalkozás (a továbbiakban: A++ közös vállalkozás) létrehozását érinti.

Az eljárás

- (2) 2009. április 8-án a Bizottság hivatalos eljárást indított azzal a céllal, hogy határozatot hozzon az 1/2003/EK rendelet III. fejezete szerint. 2012. október 10-én a Bizottság előzetes értékelést fogadott el.
- (3) 2012. december 11-én a felek a Bizottság érintett piacra vonatkozó előzetes aggályainak eloszlatása érdekében kötelezettségvállalásokat javasoltak. 2012. december 21-én a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 27. cikkének (4) bekezdése alapján értesítést tett közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, amelyben összefoglalta az ügyet és a javasolt kötelezettségvállalásokat, valamint felhívta az érdekelt feleket észrevételeik benyújtására. A harmadik felektől kapott észrevételeket követően 2013. május 15-án a felek benyújtották a végleges kötelezettségvállalások aláírt példányát.
- (4) 2013. május 7-én a Bizottság konzultált a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal, amely kedvező véleményt nyilvánított. 2013. május 8-án a meghallgatási tisztviselő közzétette zárójelentését.

Az előzetes értékelésben kifejtett aggodalmak

A Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése és 101. cikkének (3) bekezdése szerinti értékelés

- (5) A 2012. október 10-i előzetes értékelés ismertette a Bizottság előzetes aggodalmait azzal kapcsolatban, hogy a felek korlátozhatták a prémium piacon⁽³⁾ a Frankfurt–New York útvonal tekintetében folyó versenyt az A++ megállapodás szerinti együttműködésük révén, annak célját és hatását nézve egyaránt.
- (6) A Bizottság előzetes véleménye szerint az A++ megállapodás jellegénél fogva a verseny korlátozására irányult, és arra alkalmas volt. Ennek oka az, hogy a felek által az A++ közös vállalkozás keretében folytatott együttműködés teljesen felszámolta az érintett felek közötti versenyt annak olyan fő paraméterei, mint az ár és a kapacitás tekintetében. A járatsemleges bevételmegosztáson alapuló közös vállalkozás keretében a transzatlanti járatok tekintetében a partner légitársaságok egyéni ösztönzői helyett a közös vállalkozás szerinti közös érdek és haszon vált meghatározóvá.
- (7) Emellett a Bizottság előzetesen úgy értékelte, hogy a felek között az A++ megállapodás keretében folyó együttműködés érzékelhető negatív hatást gyakorol a Frankfurt–New York útvonal prémium utasaira, mivel a terjeszkedés és a piacra lépés útjában álló jelentős akadályok miatt aligha várható, hogy a felek versenytársai helyre állítanak az LH és a CO között az A++ közös vállalkozás keretében folyó együttműködést megelőzően fennálló versenyt.
- (8) A Bizottság előzetes véleménye szerint tehát a felek között az A++ megállapodás keretében folyó együttműködés nem egyeztethető össze a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésével a Frankfurt–New York útvonal prémium utasai tekintetében.

⁽¹⁾ HL L 1., 2003.1.4., 1. o.

⁽²⁾ 2010-ben a Continental Airlines (a továbbiakban: CO) és a United Air Lines összefonódott (COMP/M.5889 – United Air Lines/Continental Airlines sz. ügy). 2013. március 31-én a két légi fuvarozó fúziója lezárult. A CO a fúzió megvalósulásának időpontjáig az antitörzs-vizsgálat részes fele volt.

⁽³⁾ A prémium piac az első osztályú, a business osztályú és a rugalmas feltételű turista jegyet vásárló utasokra terjed ki.

- (9) A felek érvei szerint az A++ megállapodás mind a kérdéses útvonal utasai, mind az érintett útvonalhoz csatlakozó útvonalak utasai számára hatékonyságjavulást eredményez. A Bizottság a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló iránymutatás 43. bekezdésében meghatározott, az érintett piacon kívüli hatékonyságjavulást értékelő vizsgálatát kibővítette. A kibővített vizsgálat szerint a verseny értékelése során figyelembe vehető a kapcsolódó piacokon jelentkező, érintett piacon kívüli hatékonyságjavulás, amennyiben ez olyan fogyasztók számára jelent előnyt, akik egyben az együttműködés miatt kárt szenvedő fogyasztók is. Ez az értékelés tehát nem jár együtt a fogyasztók egyik csoportjának okozott kár és a fogyasztók egy másik csoportjának biztosított előnyök összevetésével.
- (10) A kibővített vizsgálat szerint a feleknek először a kérdéses útvonal és az ahhoz csatlakozó útvonalak kapcsolatát kell bizonyítaniuk. Bizonyítani kell, hogy a kérdéses útvonalon utazó fogyasztók és a csatlakozó útvonalakon utazó fogyasztók csoportja között jelentős átfedés van, és az ezen útvonalak tekintetében elért hatékonyságjavulás kölcsönösen érezteti a hatását ezeken az útvonalakon. Másodszor, a feleknek számszerűsíteniük kell, hogy a kapcsolódó csatlakozó útvonalakon létrejövő hatékonyságjavulásból milyen mértékben részesülnek a kérdéses útvonalon utazó fogyasztók. Végül igazolni kell, hogy az állítólagos (az érintett piacon és azon kívül jelentkező) hatékonyságjavulás megfelel a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésében a hatékonyságjavulás, a fogyasztók méltányos részesedése, a korlátozások nélkülözhetetlensége és a verseny megszüntetése lehetőségének kizárása tekintetében meghatározott valamennyi egyéb feltételnek.
- (11) A felek által, a kibővített vizsgálatnak megfelelően, benyújtott hatékonyságjavulás értékelését követően azonban a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése értelmében a bizonyított (az érintett piacon és azon kívül jelentkező) hatékonyságjavulás mértéke valószínűleg nem elégséges ahhoz, hogy ellensúlyozza a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése szerinti versenykorlátozásból eredő, valószínűsíthetően jelentős negatív hatást.

A kezdeti és a végleges kötelezettségvállalások

- (12) 2012. december 11-én a felek a Bizottság Frankfurt–New York útvonal prémium utasait érintő előzetes aggályainak eloszlátása érdekében kötelezettségvállalásokat javasoltak. A felek a következőket ajánlották fel:
- a) a frankfurti repülőtéren és/vagy a New York-i JFK és Newark Liberty repülőtéren – a versenytárs választása szerint – párban rendelkezésre állítanak repülőterei érkezési és indulási résidőket, hogy versenytársaik ily módon naponta egy további járatot (és amennyiben az útvonalon jelenleg üzemelő versenytársak fennálló járataikat megszüntetik, naponta akár három járatot) üzemeltethessenek. Ez az ajánlat több feltételtől függ, például a versenytársnak minden elvárható erőfeszítést meg kell tennie azért, hogy az általános résidőkiosztás keretében megszerezze a szükséges résidőket. Ezen túlmenően a New York-i JFK repülőtéren a felek nem kötelesek egyenlő több résidő párt felszabadítani;
- b) kombinált díjszabásra irányuló megállapodásokat kötnek a versenytársakkal a prémium utasok tekintetében⁽¹⁾. Erre minden olyan versenytárs jogosult, amely a Frankfurt–New York útvonalon közvetlen járatot üzemeltet, új közvetlen járatot indít vagy közvetlen járatait kibővíti, és az útvonal két végpontján nem működtet utaselosztó repülőteret vagy egyéb bázisrepülőteret;
- c) az európai/izraeli vagy észak-amerikai/karib-szigeteki/közép-amerikai kiindulási és célállomással rendelkező útvonalak vonatkozásában speciális proráta-megállapodásokat kötnek, amennyiben az útvonal egyik része a Frankfurt–New York útvonalra esik⁽²⁾. Erre minden olyan versenytárs jogosult, amely a Frankfurt–New York útvonalon új közvetlen járatot üzemeltet vagy közvetlen járatait kibővítette, és sem egyedül sem szövetséges partnerével közösen nem működtet utaselosztó repülőteret vagy egyéb bázisrepülőteret a Frankfurt–New York útvonal két végpontján;
- d) az útvonalon járatot indító vagy járatait kibővítő versenytárs számára megnyitják törzsutasprogramjukat, amennyiben a versenytárs nem rendelkezik saját hasonló programmal és a többi fél egyik ilyen programjában sem vesz részt.
- (13) A felek felajánlják továbbá, hogy a kötelezettségvállalások teljesítésének ellenőrzését egy megbízottra ruházzák. Amennyiben a piacra újonnan belépő és a felek nem jutnak egyezsége a kötelezettségvállalások tekintetében, a felek vitarendezési eljárást ajánlanak fel, ennek keretében választottbírószág hozza meg a végső döntést a kérdésben.
- (14) A piaci teszt keretében kapott észrevételekre reagálva a felek 2013. május 15-én benyújtották a végleges kötelezettségvállalások aláírt példányát. Bizonyos technikai jellegű kiigazítások és pontosítások mellett a felülvizsgált kötelezettségvállalások az eredetileg javasolt kötelezettségvállalásoktól különösen a speciális proráta-megállapodásokra vonatkozó kötelezettségvállalás hatálya tekintetében térnek el. A kötelezettségvállalás hatályának kibővítése értelmében a felek tizenöt útvonal helyett húsz útvonal tekintetében biztosítanak versenytársaik számára hozzáférést – meghatározott feltételek teljesülése esetén – saját átszálló utasokat érintő forgalmukhoz.

A javasolt kötelezettségvállalások értékelése és arányossága

- (15) Végleges formájukban a kötelezettségvállalások elégségesek a Bizottság előzetes értékelésében felvetett előzetes

⁽¹⁾ A kombinált díjszabásra irányuló megállapodás lehetővé teszi, hogy a versenytársak (vagy az utazási ügynökök) olyan oda-vissza utat kínáljanak a prémium utasok számára, amely az egyik irányba a felek egyike által működtetett közvetlen járatot, a másik irányba pedig a versenytárs által működtetett közvetlen járatot foglal magában.

⁽²⁾ A speciális proráta megállapodások lehetővé teszik az érdekelt légi fuvarozók számára, hogy a felektől kedvező feltételekben részesüljenek a felek európai és észak-amerikai (valamint egyes további országokbeli) rövid távú járatain az átszálló utasok szállítását illetően, hogy „ráhordhassanak” a Frankfurt–New York útvonalon működtetett saját transzatlanti járataikra ezeknek az utasoknak saját transzatlanti járataikra való átszállása révén.

aggályok eloszlására, ugyanakkor nem aránytalanok. A kötelezettségvállalások a piacra lépést vagy terjeszkedést gátló akadályok csökkentésével lehetővé teszik a Frankfurt–New York útvonal prémium utasai tekintetében a piacra lépést vagy terjeszkedést, valamint megerősítik a versenytársak meglévő szolgáltatásait. Céljuk, hogy a versenytársak számára jobb hozzáférést biztosítsanak a felek átszálló utasokat érintő forgalmához, és lehetővé tegyék számukra, hogy a felekkel kombinált díjszabásra irányuló megállapodásokat és a törzsutas-programokra vonatkozó együttműködési megállapodásokat kössenek.

- (16) A Bizottság szerint a végleges kötelezettségvállalások a résidőkre vonatkozóan elégséges és megfelelő vállalásokat tartalmaznak, így e feltételek kellőképpen hatékonyak és vonzóak ahhoz, hogy ösztönözzék a tényleges igénybevételt. Ez különösen igaz akkor, ha a végleges kötelezettségvállalások egyéb elemeivel, így a kombinált díjszabásra irányuló megállapodásokkal és a speciális proráta-megállapodásokkal együttesen alkalmazzák őket. A kombinált díjszabásra irányuló kötelezettségvállalás enyhíti a versenytársak járatsűrűséggel kapcsolatos hátrányát azáltal, hogy lehetővé teszi e versenytársak számára, hogy több kombi-

nált díjszabású járatot kínáljanak. Ez vonzóbbá teszi majd a versenytársak szolgáltatásait a prémium utasok körében, ezáltal javítja a meglévő versenytársak hosszú távú életképességét, és csökkenti az új versenytársak piacra lépését gátló akadályokat. A speciális proráta-megállapodásokra vonatkozó kötelezettségvállalás a piacra újonnan belépők számára lehetővé teszi – kedvező feltételek mellett – a felek átszálló utasokat érintő forgalmához való hozzáférést az útvonal mindkét végpontján. Ez csökkenti a felek utaselosztó repülőterekből adódó előnyét a piacra újonnan belépőkkel szemben, így ösztönzi a versenytársak piacra jutását.

Következtetés

- (17) A határozat az érintett vállalkozások által javasolt kötelezettségvállalásokat kötelező erejűvé teszi számukra.
- (18) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a felajánlott végleges kötelezettségvállalások alapján a részéről többé nincs szükség intézkedésre. A határozat az elfogadása napjától számított tíz éves időszakra kötelező.